

Vážení obyvatelia,

týmto by sme Vás radi upozornili na zmenu systému triedenia odpadu vo Vašej obci. Kým doposiaľ ste papier a plasty zbierali spolu do jedného vreca, od nového roka sme pristúpili k dokonalejšej separácii odpadu priamo v mieste jeho vzniku – teda vo Vašich domácnostiach. Preto sa od januára roku 2012 budú plasty zbierať zvlášť do žltého vreca a papier zvlášť do modrého vreca.

Určite ste sa s takýmto spôsobom triedenia odpadu už stretli, či už na Slovensku alebo v zahraničí. Dôvodom tejto zmeny je čo najlepšie využitie odpadu ako druhotnej suroviny. Doteraz sa na dotriedňovaciu linku dostával Vami vytriedený odpad ako zmes plastov a papiera, kde bol ručne dotriedňovaný. Tento systém bol časovo a preto aj energeticky náročný. Okrem toho pri zmiešaní plastov s papierom dochádzalo k miernemu znehodnoteniu papiera, keďže PET fľaše niekedy obsahovali zvyšky nápojov. Rozdelením týchto dvoch zložiek odpadu dosiahneme skvalitnenie papiera ako druhotnej suroviny, a aj vyšší podiel vytriedeného odpadu vhodného na zhodnotenie.

To, že triedenie odpadu je prospešné pre životné prostredie aj naše peňaženky je všeobecne známe. Jednou z hlavných výhod je znižovanie odpadu ukladaného na skládke. Pri skládkovaní odpadov dochádza k zmiešavaniu veľkého množstva najrozličnejších látok a materiálov, ktoré medzi sebou vytvárajú zložité reakcie, čím sa spúšťa nekontrolovateľný chemicko-fyzikálny proces. Pri rozklade odpadu na skládkach vzniká z dôvodu nedostatku kyslíka tzv. skleníkový plyn, ktorého hlavnou zložkou sú metán a oxid uhličitý. Uložením jednej tony odpadu na skládke unikne do ovzdušia následkom vzájomných reakcií priemerne 328 kg CO₂. Ďalšími nepriaznivými vplyvmi sú záber pôdy, vplyv skládky na obyvateľov (výpary, zápach, premnoženie hlodavcov...), poškodzovanie miestnych druhov rastlín a zvierat (a naopak rozširovanie invázných druhov rastlín), nezvratná likvidácia zdrojov (skládkujeme využiteľné druhotné suroviny), ekonomické straty (náklady na vybudovanie a rekultiváciu skládky, zníženie estetickej kvality prírody, straty druhotných surovín). Ďalším prínosom separácie odpadu je úspora energie pri výrobe z druhotných surovín oproti prvovýrobe. Pri jednotlivých komoditách ide o nasledovnú úsporu: papier 26 % ušetrenej energie, hliník 97 %, oceľ 61 %, sklo 43 % a plasty až 94 % ušetrenej energie. Pozitívnym vplyvom separácie je tiež úspora primárnych surovín, ktoré sú pri prvovýrobe ťažené z prírody.

O výhodách separácie odpadu pre životné prostredie nás všetkých by sa toho dalo popísať veľa, to je každému jasné. Každý z nás má možnosť odpad triediť a teda aj reálne zlepšenie životného prostredia prispieť. Vo Vašej obci môžete triediť nasledovné druhy odpadu:

Papier – jeho spotreba neustále narastá. Kým v r. 1890 bola celosvetová spotreba papiera 3,3 mil. ton, v súčasnosti je to už okolo 400 miliónov ton. Pritom 110 ton vyseparovaného papiera zachráni v priemere 1 ha 80-ročného lesa.

Plasty - Primárnou surovinou pri výrobe plastov sú polyméry získavané z ropy. 4 % z každého barelu ropy na Zemi (barel = 159 litrov) sa premieňa na plasty. Veľkú časť plastov z komunálnej sféry tvoria PET fľaše, ktoré sa považujú za dobre recyklovateľný odpad.

Sklo – je jedinou zložkou komunálneho odpadu, ktorú môžeme recyklovať donekonečna a pritom nestratí svoje pôvodné vlastnosti. Na skládke sa ale rozkladá niekoľko tisíc rokov.

Elektroodpad – je zdrojom cenných druhotných surovín, hlavne kovov, nachádza sa v nich meď, zlato, platina, striebro a iné vzácne kovy.

Nebezpečné odpady – ich uloženie na skládke dochádza postupným vplyvom počasia k úniku nebezpečných látok do okolitého prostredia.

Rastlinný odpad – pri uložení odpadu na skládku vzniká pri jeho rozklade bez prístupu kyslíka metán, ktorý uniká do atmosféry. Metán je niekoľkonásobne škodlivejší ako CO₂. Pritom sa tento odpad dá kompostovať a výsledkom tohto zhodnotenia odpadu je kompost, ktorý podporuje úrodnosť pôdy.

Kovy – pri zhodnocovaní kovov dochádza k obrovskej úspore energie. Málokto z nás si pri kúpe nápoja v plechovke uvedomí, že za plechovku zaplatil väčšiu časť sumy ako za nápoj v nej.

Ako naložiť s týmito zložkami odpadu vo Vašej obci?

Papier a **plasty** ukladajte zvlášť do jednotlivých vriec, ako sme už vyššie spomenuli. Vrecia budú poskytnuté obyvateľom na výmenu pri každom vývoze odpadu podľa pravidla – prázdne vrece za plné vrece. Na zber **skla** slúžia vo Vašej obci veľké zelené kontajnery rozmiestnené na území celej obce. Zber **elektroodpadov** od obyvateľov zabezpečuje obec. Ten sa vykonáva aj niekoľkokrát do roka. Jednotlivé obecné úrady budú svojich obyvateľov dopredu informovať o termínoch zberu. ZBER ELEKTROODPADOV VYKONÁVA LEN SPOLOČNOSŤ NA TO OPRÁVNENÁ. V ŽIADNOM PRÍPADE ELEKTROODPAD NEODOVZDÁVAJTE PODOMOVÝM KUPUJÚCIM. TÍTO Z NEHO ODSTRÁNIA LEN KOVOVÉ ČASTI A ZBYTOK SKONČÍ NA ČIERNEJ SKLÁDKE VO VAŠEJ OBCI, KTORÁ JU BUDE MUSIEŤ NA VLASTNÉ NÁKLADY ODSTRÁNIŤ. Toto je zvlášť dôležité pri chladničkách, keďže v niektorých starších typoch sa stále nachádzajú freóny. Pri neodbornom rozobratí starej chladničky unikajú do ovzdušia a poškodzujú ozónovú vrstvu Zeme. **Rastlinný odpad** môžete kompostovať sami doma, príp. pri požiadavke väčšieho počtu obyvateľov, môže byť tento taktiež separovanou zložkou. Tu sa treba obrátiť na obecný úrad, ktorý môže so zberovou spoločnosťou dohodnúť jednotlivé podmienky zberu. Zber **nebezpečných odpadov**, podobne ako elektroodpadov, zabezpečuje obec. **Kovy** sa v niektorých obciach už úspešne zbierajú, na čo slúžia červené kontajnery umiestnené v blízkosti kontajnerov určených na zber skla. V prípade, že sa vo Vašej obci takýto kontajner ešte nenachádza, taktiež je potrebné hlásiť požiadavku na tento separovaný zber obecnému úradu. Ide hlavne o drobné kovové zložky komunálneho odpadu – plechovky a konzervy, ktoré nemá zmysel nosiť do výkupní kovov.

Čo patrí medzi jednotlivé separované zložky a čo naopak nie, sa dozviete na vytlačenom kalendári vývozov odpadu, ktorý ste dostali do schránky. V prípade, že sa k Vám tento kalendár nedopatrením nedostal, určite ho nájdete na internetových stránkach jednotlivých obcí, alebo Vám bude poskytnutý na obecnom úrade.

Dúfame, že nový spôsob triedenia odpadu Vám nespôsobí veľké komplikácie, a separovaný zber vo Vašej obci bude minimálne tak úspešný ako je v súčasnosti.

Kolektív spoločnosti Marius Pedersen, a.s.